

مزایای ورود شرکت‌های نفت و نیرو به بورس

آرشو

خصوصی سازی و به تبع آن حضور شرکت‌های صنعت نفت و نیرو در بورس مزایایی را برای اقتصاد و شرکت‌های حاضر در بازار سرمایه کشور به همراه دارد. در مقاله حاضر که به قلم آقای «رامیار شبوری» مدیر عامل شرکت مشاوران سرمایه گذاری ایلینا تدبیر است به نکاتی در این خصوص اشاره شده است. بخواهید:

« یک تکه کوچکتر از یک کیک خیلی بزرگ بهتر از یک تکه بزرگ از یک کیک خیلی کوچک است. » این جمله ای است که اغلب مدیران و مالکان شرکتها در طول دوران فعالیت خود بارها آن را شنیده‌اند. اما آیا واقعا این چنین است؟

اگر دغدغه‌های حرفه مدیریت کار را بررسی کنیم، می‌توان دریافت که کلیدی‌ترین مسائلی که در راهبری موفق یک مجموعه در راستای رشد و توسعه آن اثرگذاری بالایی برخوردار هستند عبارتند از تامین منابع مالی مورد نیاز با قیمت ارزان، ارتقاء سطح تولیدات و یا خدمات قابل ارائه، بازاریابی محصولات یا خدمات و در انتها معرفی شرکت به جامعه و یا دنیا با انتظار افزایش سطح شناخت فعالانی که می‌توانند متقاضی محصولات و یا خدمات این مجموعه باشند.

دستیابی به اهداف فوق راههای متفاوتی دارد که مدیران هر مجموعه بنا به صلاحدید خویش یکی از راهکارهای قابل اجرا را اتخاذ نموده و دنبال می‌نمایند. یکی از راهکارهای شناخته شده و بسیار ثمر بخش در دستیابی به اهداف مذکور، فراهم آوردن شرایط پذیرش شرکتها در بازار بورس اوراق بهادار است. بازارهای بورس سهام در سراسر دنیا به عنوان شفاف ترین و سالم ترین مراکز داد و ستد سهام شرکتها مطرح هستند. از این رو دولتها به منظور حفظ جایگاه این بازار و منافع منطقی که از گسترش و پایداری آن نصیبشان می‌شود تدابیری را اتخاذ می‌نمایند تا فعالیت در بورس برای شرکتها خارج از این بازار جذابیت داشته و تمایل مدیران این مجموعه‌ها به فعالیت در بازار بورس سهام جلب گردد. در ادامه به مزایای پیوستن شرکتها به بازار بورس سهام در دستیابی به اهداف اساسی مدیران که در بالا به آن اشاره شده می‌پردازیم.

۱- تامین منابع مالی گسترده و ارزان قیمت:

همانطور که اشاره گردید تامین منابع مالی گسترده و ارزان برای تمام فعالان اقتصادی از اهمیت بسزایی برخوردار است. شیوه‌های شناخته شده‌ای به منظور تامین منابع مالی در سراسر جهان وجود دارد که مدیران مالی بنا به امکانات نگاههای خود از یک یا چند مورد از آنها برای تامین نیازهای خود استفاده می‌کنند. در مجموعه‌های خارج از بورس متداول ترین شیوه تامین مالی، استقرار از سیستم بانکی است که این روش در کشور ما به دلیل بالا بودن نسبی نرخ تسهیلات و معضلاتی که اخذ وام به همراه دارد با مشکلات فراوانی همراه است.

درخواست تسهیلات از بانکهای خارجی نیز به دلیل فعال نبودن معنا دار این مجموعه‌ها در ایران و گرفتاریهایی که در رابطه با مسائل سیاسی و مرادات اقتصادی بین ایران و دیگر کشورها وجود دارد به سختی امکان پذیر است. این در حالی است که این تسهیلات به خودی خود هزینه‌هایی از جمله بهره‌های متداول کشور اعطا کننده وام و کارمزدهای جانبی را در بر داشته و از طرفی ریسک نوسانات نرخ ارز را نیز باید در پیش بینی‌ها لحاظ نمود. اما راهکاری که شرکتها پذیرفته شده در بازار سهام به منظور تامین منابع مالی مورد نیاز خود استفاده می‌کنند بسیار متفاوت و کم هزینه است. در واقع شرکتها بورسی بخش عمده نیاز مالی خود را از طریق افزایش

سرمایه تامین می‌کنند. از جمله مزایای استفاده از این شیوه می‌توان به نامحدود بودن منابع جذب شده، عدم نیاز به وثایق، عدم اختصاص بهره به منابع جذب شده، سرعت بالا در تامین منابع و کوتاه بودن دوره زمانی جذب منابع، معافیت مالیاتی چند ساله منابع جذب شده (در برخی موارد) و موارد بسیار دیگری اشاره نمود. در واقع بکارگیری این روش تنها نیاز به ارائه طرح مورد نظر شرکت به سازمان بورس و جلب موافقت مجمع صاحبان سهام دارد.

این در حالی است که درج نام شرکتها در تابلوی معاملات بازار بورس اوراق بهادار و عرضه بخشی از سهام شرکت به سرمایه گذاران حقیقی و حقوقی چنان اعتباری را به شرکتها می‌دهد که سیستم بانکی نیز با برخوردی کاملا متفاوت، حاضر به ارائه تسهیلات به این مجموعه‌ها می‌گردد. از طرفی شرکتها بورسی می‌توانند راسبا به انتشار اوراق مشارکت مبادرت نموده و سرمایه‌هایی را نیز از این طریق جذب کنند.

۲- ارتقاء سطح تولیدات - خدمات و بازاریابی:

بازار بورس سهام به عنوان پیشانی فعالیت‌های اقتصادی هر کشوری مورد توجه است. در هر کشوری که فعالیت‌های تولیدی، خدماتی، فنی و غیره در آن شکل قابل قبولی پیدا کرده‌اند، فهرست مهمترین واحدهای فعال در هر حوزه را می‌توان در بازار بورس سهام آن جستجو کرد. به دلیل شفافیت بالا و اطلاع رسانی صحیح و گسترده در رابطه با فعالیت‌های شرکتها زیر مجموعه بورس هرگاه شخصی در پی زمینه خاصی از فعالیت باشد در ابتدا متوجه شرکتها بورسی می‌شود. این در حالی است که برنامه‌های اجتناب ناپذیر جذب سرمایه‌های خارجی نیز از درجه بازار بورس سهام بیش از کانهایی دیگر قابل اجراء می‌باشد.

از این روی می‌توان انتظار داشت که با شناختی که سرمایه گذاران خارجی از بازار سهام دارند و اطمینان بیشتری که به شرکتها بورسی در آنها وجود دارد، مجرای ورود آنها به اقتصاد کشور از همین طریق باشد. این در حالی است که مشارکت با سرمایه گذاران خارجی علاوه بر به همراه آوردن تکنولوژی‌های روز دنیا که باعث ارتقاء سطح کمی و کیفی محصولات می‌شود، می‌تواند ابزاری در جهت دستیابی به بازارهای بین المللی نیز باشد.

به عنوان مثال بازارهای بسیار وسیع تجهیزات و وسایل مرتبط با صنعت نفت که در هر گوشه از جهان وجود دارد و یا بازارهای مصرف محصولات پتروشیمی، خودرو، و آورده‌های معدنی، محصولات فلزی و غیره با این روش برای تولیدکنندگان داخلی بیش از پیش در

۳- شناساندن خدمات و محصولات به بازارهای داخلی و خارجی:

با توجه به گستردگی اطلاع رسانی در مورد ابعاد مختلف فعالیت صنایع و شرکتها بورسی از طریق سازمان بورس، جراید، رسانه‌ها، مراکز مطالعاتی و حتی نهادهای معتبر مطالعات اقتصادی و تحلیلی فرارزی می‌توان افزایش سطح شناخت در مورد شرکتها بورسی را چه در داخل و چه در خارج از کشور متصور شد. در حقیقت میزان شناختی که در مورد یک شرکت پتروشیمی بورسی وجود دارد به مراتب بالاتر از شرکتها غیر بورسی حوزه پتروشیمی است. به عنوان مثال در اکثر موارد اگر صحبت از متانول به میان آید اولین پیامد ذهنی آن پتروشیمی خنجر خواهد بود و این در حالی است که در حال حاضر تولید کنندگان دیگری نیز در کشور به تولید این ماده مشغول هستند. اگر کمی از سادگی این مثال بگذریم و با تعمق بیشتری به مسئله بنگریم می‌توان دریافت که قرار گرفتن نام یک شرکت در کانون توجهات تا چه حد می‌تواند در افزایش اعتبار و تاثیر گذاری آن شرکت در ذهن تمام کسانی که به نوعی با آن در ارتباط بوده و یا خواهند بود مؤثر باشد.

با جمع بندی موارد مذکور و دیگر عواملی که در این رابطه می‌توان مطرح نمود درمی‌یابیم که شرکتها بورسی در صورت برخورداری از مدیریتی کارا، توانایی غیر قابل مقایسه‌ای در رشد و به تبع آن سودآوری در مقایسه با شرکتها غیر بورسی خواهند داشت. این در حالی است که مالکان و مدیران شرکتها غیر بورسی می‌توانند با وارد کردن مجموعه‌های خود به بازار بورس و حتی با عرضه درصد نسبتا کمی از سهام خود به سرمایه گذاران دیگر، ضمن حفظ جایگاه مالکیتی و یا مدیریتی خود از مزایای بیشمار این فرآیند بهره‌مند شوند. بنابراین هفتاد یا هشتاد درصد از یک کیک بسیار بزرگ بورسی بسیار دلچسب تر از صد درصد یک کیک کوچک غیر بورسی خواهد بود.